

Nr 482

Av herr Fälldin m. fl., om vidgad statsgaranti för exportkredit i vissa fall.

Vårt lands bidrag till hjälpen till underutvecklade länder budgetåret 1959/60 utgör i form av bidrag till FN:s multilaterala biståndsverksamhet 15,55 miljoner kronor. Ca 4,5 miljoner kronor har för motsvarande tid anslagits till den bilaterala biståndsverksamheten, som upptar projekt som yrkesskola i Pakistan, byggnadsinstitut i Etiopien med materialprovningsanstalt, barnklinik och sjuksköterskeskola i samma land, familjeplanering på Ceylon och utbildningssjukhus i Korea. Tillsammans uppgår vårt lands insatser i biståndsverksamheten under budgetåret till ca 20 miljoner kronor.

I och för sig är det alltså en icke oväsentlig insats i biståndsverksamheten som vårt land utför, även om den sedd i relation till vårt välstånd kan synas skäligen anspråklös. Tyvärr torde det icke i nuvarande statsfinansiella situation finnas möjligheter till en väsentlig utbyggnad av biståndsverksamheten. Det torde dock finnas anledning att överväga formerna för våra insatser och därvid även undersöka möjligheterna att gå fram på ännu i alltför stor utsträckning oprövade vägar.

Huvudprincipen för vårt lands biståndsverksamhet har varit att den skulle utformas i nära samarbete med FN och dess underorgan. Huvudpunkten har sålunda legat inom den multilaterala biståndsverksamheten. Det finns ingen anledning att frånträda denna vägledande princip. Den multilaterala »anonyma» biståndsverksamheten är ur många synpunkter mer tilltalande än den bilaterala och torde bl. a. i väsentlig utsträckning bidra till en ur världsfredens synpunkt synnerligen önskvärd förstärkning av FN:s prestige. Vårt lands insatser inom den bilaterala biståndsverksamheten har fått ses som ett komplement till den multilaterala biståndsverksamheten. Glädjande nog kan man även för denna form av biståndsverksamhet konstatera goda resultat, och det torde främst vara den upplysningsverksamhet, som i samband med detta biståndsprogram bedrivits av Centralkommittén för svensk teknisk biståndsverksamhet och med kommittén samarbetande organ, som bidragit till en ny och mera vaken inställning till de underutvecklade ländernas problem, som kunnat förmärkas i svensk opinion under den senaste tiden. Man skall alltså inte bortse från att den bilaterala biståndsverksamheten kan ha ett betydande pedagogiskt värde för vårt eget folk.

Mycket tyder nu på att biståndsverksamheten gått in i ett nytt utvecklingsstadium, där blickarna mer kommer att riktas mot nya former av mer lång-

siktig hjälp till självhjälp till de underutvecklade länderna. Inte minst torde här mottagarländernas egen inställning spela den avgörande rollen. Man är angelägen om att så snabbt som möjligt bygga upp en industri och rationalisera jordbruket. Vad dessa länder nu behöver är framför allt kapital. Huvudprincipen bör även i detta fall vara att kapitalet ställes till förfogande på multilateral basis och det är därför med tillfredsställelse man konstaterar att de internationella kreditinstituten succesivt fått ökade möjligheter att klara denna primäruppgift.

Det kan nu ifrågasättas om inte vårt land i ökad utsträckning borde söka komplettera denna verksamhet genom bistånd med kapital på bilateral basis. För detta talar bl. a. våra exportintressen. Det förefaller vara en angelägen uppgift att nu undersöka möjligheterna för en utvidgad exportgarantivning, som särskilt toge sikte på att underlätta exporten av kapitalvaror till underutvecklade länder. I samband med att denna fråga upptages till närmare prövning förtjänar även den av Centralkommittén för svenskt tekniskt bistånd till mindre utvecklade områden verkställda utredningen angående Sveriges fortsatta bilaterala bistandsverksamhet vinna beaktande.

Med stöd av vad som ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta att hos Kungl. Maj:t begära närmare prövning av möjligheterna till en utvidgad exportgarantivning för underlättande av export av svenska kapitalvaror till mindre utvecklade områden i enlighet med de i motionen framförda synpunkterna.

Stockholm den 27 januari 1960

Thorbjörn Fälldin

Jan-Ivan Nilsson

Henry Brandt

i Tvärålund